

12. szám.
Nov. 19-én 1859.

Megjelenik minden szombatnapon egy iven sokféle képpel ellátva.
Előfizetési ár: Évharmadra, azaz sept.—dec. hóra **2 pft.**, vagy **2 ft. 10 kr.** új pénz; egész évre **6 pft.**, vagy **6 ft. 30 kr.** új pénz. — Előfizethető minden postahivatalnál és könyvtárúrnál.
Kiadó-hivatal: Pesten egyetem-utca 4-dik szám.

IV. kötet.

A Z Á L D O M Á S.

Budapesten, — árva Budapesten
Áll egy nagy ház országútja mellett.
A nagy háznak van egy nagy teremje,
Nagy teremben van egy hosszú asztal,
Hosszú asztal rakva serlegekkel:
Serlegekkel, mikben rég nem áll bor.
— Négy falán keresztbe rakva kardok,
Híres, harczviselte fegyverek mind,
Fegyverek, miken a rozsdá sárgul;
Ércsisakok ernyős rostélyokkal —
Azt a rostélyt is beszötte a pók,
Azt a tollat is lerágtá a moly,
Az is porrá lett rég, a ki hordta!
— A teremnek kellő közepében
Áll emelten egy nagy bíboros szék,
Arany czímer, ország czímer rajta,
Két felőlről csendes zászlók őrzik,
Zászlók, miket nem lobogtat szellő,
Zászlók, miknek nincsen kit vezetni

Egész évben jár kel ezifra népség
Végig-végig itt e fényes gyász közt,
Megcsudálnak kardot, kopját, vértet,
— „Mily nehéz, ki tudná most emelni?“
Szinehagyott, avult fakó zászlót,
— „Milyen rongyos, kinek kéne már ez?“
Becsülgetnek arany ezüst kelyhet:
— Mennyit érhet váltóczéduában?
S tovább mennek könnyű, lanyha szívvel . . .

. . . . Nem fáj az már, a mi sir alatt van.
Nem taj az már, a mi régen elmúlt,
Jajszó nem hagyá nyomát a légben;
Éljen a ki él, és mást hagy élni!

Am ha elpihen a földi zajgás
Éjszakára. Ajtókat bezárják;
És a csendes pusztá folyosókon
Az utolsó lépés messzehangzik;
Sápadt hold világít ablakon át:
Köd leszáll és álomjáró lélek
Társait keresni messze rebben;
Akkor itt a fegyveres teremben
Van nagy élet! ünnepélyes pompa.
Járnak, kelnek. Senki sem hiányzik.
Ott a hős, ki a vértet viselte.
Pánczélüng, sisak talált urára,
Rozsdafoltos kardok kézben vannak,
A gerédes buzogány gazdája,
Sastollával, ottan áll a zúgban,
S a nehéz szakállas alabárdal
Halvány csatlós őrzi a bejárást;
Köröskörül hosszú asztal mellett
Ülnek, a hogy ültek más időkben.
Olyan büszkék, olyan búsak most is.
Úgy forog szemük, úgy reszket ajkuk.
Kezeiket kebelükre nyomják
Pedig ottan nincsen szív: mi fáj hát?
Majd meg nyújtják hő szorongatásra.

 Valamint az 1858-ki, úgy f. évi teljes számú példányokkal még szolgálhatunk.

A halottak közt nagy a barátság.
A míg éltek, hajh nem így tevének,
De a sír nagyon jól összebékít.
Most csak egy szó tartja őket élve,
De ez egy szót száj nem mondja már ki.

Bíbor-székben ország czimerével,
Úl az árnyak őse, tisztes arczát
Hosszú hófehér haj, mint a felhő
A borongó holdat, úgy köríti,
Vére nincs már, még a földön elfolyt.
De szemének villogása él még.
Honnan jó a villám? azt ki tudja?
Ajktát nyitja: — úgy figyelnek rája,
Integetnek helybenhagyó fővel,
Szemeiket törlik közbe-közbe,
Pedig hangot nem hall senki ottan.
Csak az ajk jár, szó nem hagyja azt el.
Még is értik, még is tudják ok azt.
Majd a billikomhoz nyúl az árnyék

S felemelvén azt az ősi kelyhet,
Áldomást mond égre néző arczczal,
Áldomást, mely Istenhez beszél fel,
Hangját annak itt nem hallja a föld.
De meghallják ott a csillagok közt!
És ez áldomásra mind fölállnak
Többi árnyak, serleg a kezükben,
Összekocczan valamennyi serleg;
S minden ajk egy áldó szóra nyíl meg.
Azon szóra, mely a sirban nyugvót
Holt porából is feljárni készíti.
Hangot adni hogy nem tudnak ennek!
Hogy nem tudnak csak egy árva szót is,
Csak egy kívánt hangot elkiáltni,
A kik egyszer már meg vannak halva,
Csak egy hangot, csak egy áldomás szót,
Egy rövid szót, mely senkit se bánt meg,
Mely nem árt, nem öl, nem is riaszt meg.
Annyit bár, hogy: „éljen a magyar hon!”
Mért hogy ennyi szóra sincs elég hang?

K—s M—n.

KÉNYTELEN NAGYLELKÜSÉG.

Anno 182* B. megyében oly nagy volt az öröm: hogy annak zaja, túltörvén a megye határán, széles Magyarország minden vidékére elhatott. Vala pedig ezen nagy öröm oka az: hogy e megye főispánjának egy országszerte tisztelt, közkedvességü zászlósúr neveztetett ki. A mily kedves és népszerű volt az új főispán, oly fényes és nagyszerű volt a beigtatási ünnepély.

Ebben az időben is akadtak már belmissios emberek, kik kiszemelve a kedvező alkalmat — mikor a magyar ember szive ellágyul, s könnyen hozzá férhetni — megszólaltak s figyelmeztetéek a kiváltságos osztálybelieket: hogy a közjó és cél érdekében teendő ajánlatok a szüz vállakat sem meg nem törik, sem be nem szennyeznek. Egy ilyen egyéniség a beigtatási szertartások végeztével a megyegyűlésen indítványozá: hogy a megye rendei a nagy öröm közt ne felejtkezzenek meg a szükölködőbb népről, ez örömmünnepet tegyék arra nézve üdvössé, örök emléküvé; szabad ajánlás útján a szükölködők s inséget szenvedők részére megyei magtárt alapítsanak, s azt szeretett főispánjok nevével R. magtárnak nevezzék el. — Közpártolásra talált, s elfogadtatott az indítvány; mindjárt aláírási iver nyittattak; s egyszersmint a szolgabiráknak is meghagyatott, hogy járásukban ezen üdvös célra mennél több ajánlatokat gyűjteni igyekezzenek.

L. Tivadar a cserháti járás főszoigabirája,

egyike volt az indítvány leghőbb pártolóinak; addig ki sem mozdult a megye székvárosából, míg a felhívó körleveleket el nem készítették s azon biztos reménnyel — mikép felszólítása eredmény nélkül elhangzani nem fog — bocsájtja azokat illető útjokra. Később a visszatért körlevelekhez csatolt aláírási-ivekből örömmel győződött meg a felöl, hogy járása szavát megértette, s más járások által a nemes ajánlatokban magát megelőztetni nem engedi; csak azon akadt fel, hogy az ajánló aláírók közt H—mezei Fülöp és D—aki Simon, járása két leggazdagabb birtokosai nevét fel nem találhatja.

— Várjatok fősvény fukarok! — szólt nemes felindulással — ily szárazon és könnyen menekülni nem fogtok.

Az efeletti gondolkozás közt találta öt nemzetes H. Péter esküdt úr s tisztvársa. Ennek a szokott köszönés s elfogadás után alig maradt ideje a főbíró dohányából pipára tölthetni s rágyujthatni, a főbíró öt az íróasztalhoz ülteté, eleibe egy nagy iv tiszta papiroost tön pennája alá: „Nos Franciscus primus“sal kezdődő diák szövetü parancsot dictált. Ezen parancsban Magyarország népeinek tudtokra adatik: mikép a török, minden hadizenet nélkül, s véletlenül, az ország alvidékére beütött s rabol, pusztit, éget, gyilkol; ezért az illető megyei tisztviselőknek kötelességükül tétetik: hogy az ország törvényei

értelmében mindenkit fegyverre szólítsanak; a véres kardot körülhordozzák; annak, ki a parancsnak engedelmeskedni vonakodnék, keze rögtön elvágattassék. A szokott forma és záradékok alkalmazásával készült okmány hátára pedig vörös téntával a megye tekintélyesebb egyéneinek neve iratott, ily formán :

„Láttam s hódolok, s ezt saját kezemmel s véremmel idejegyezve bizonyítom Hangonyi Benedek“ stb.

— Hát már ebből mi akar lenni? — kérdé a tollat letevő esküdt.

— Soha se aggódjék kolléga uram! — válaszolt a főbíró — hanem mingyárt csipje ki magát; fel a magyar ruhával és a karddal; a járásba megyünk : a teendőket útközben majd megtudja.

Még négy egyenruhás pandúrt vett magához a főbíró; ezekkel az esküdt társaságában, lóháton mindnyájan Meszesre a H—mezei házához mentek. A lóról leszállva, kivont karddal tódultak a Fülep úr szobájába. E szokatlan jeleneten meghökkenve, de mégis szíves „Isten hozott barátim“ üdvözléssel fogadá a házi gazda az érkezőket.

— Most a tekintetes úrhoz nem mint barát, hanem mint tisztviselő jövök — szólalt meg a főszolgabíró — addig, míg kötelességem végre nem hajtottam, a baráti érzelmeknek hallgatniok kell. Ezután az esküdthöz fordult, őt a parancsolat felolvasására szólítá; ki is a felolvasást egész hivatalos komolysággal végezte. A felolvasás után beállott csendet a főbírónak H—mezeihez intézett ezen szavai : — értette s felfogta-e a tekintetes úr a legmagasabb parancs tartalmát? ha nem értette volna, kötelességem azt előszóval is megmagyarázni — szakíták meg.

— Érteni, értettem! — válaszolt H—mezei csudálkozva — de! . . .

— Itt uram! — vág szavába a főbíró — nincs helye semmi kifogásnak, vagy tétovázásnak — s ha értette a parancsot, úgy mint mások, tessék annak hátára saját kezével és vérével a láttomozást feljegyezni.

— Én? — kérdé elhalványulva a szorongatott háziúr.

— Úgy van — szólítá a főbíró — mert a legkisebb vonakodás esetében kénytelen leszek a törvényes büntetést uraságodon rögtön végrehajtatni.

Ezen nyilatkozatra a pandúrok előre nyomultak, H—mezeit körülfogták.

— Még egyszer s utoljára szólítom fel az urat a parancsolat iránti engedelmeskedésre — szóló ránczbaszedett homlokkal a szolgabíró :

H—mezei mind két kezét hátracsapta, irgalmat várva nézett körül, de a szolgabíró a pandúrokhoz fordulva szólt :

— Látom : itt egy szomorú kötelességet kell teljesítenem. Pandúrok végezzétek, a mit a törvény parancsol.

Erre a pandúrok H—mezeit megfogták, jobb kezét felmezteleníték; egyik közülök kardját vágásra emelé. Ezen szorultságában reszkető hangon ejté ki a szorongatott :

— Irom már.

A szolgabírói intésre szabadon bocsátott; azután keze tollkéssel felkarczoltatott, az innen tollbavett vérral alig olvashatólag írta az eleibe nyomott okmányra „láttam s hódolok : H—mezei.“

— Már most hála Istennek — szólalt meg az exequens — túl vagyunk a kedvetlen hivatalos foglalkozáson. Ne félj barátom! együtt megyünk, ha Isten úgy akarja; együtt győzünk, vagy veszünk; már most a hazáért pár pohár bort ürit-hetünk.

H—mezei szó nélkül engedelmeskedett, legjobb borából hozott; poharat kocczantott a szigorú hivatalnokkal; jó kedve azonban nem akart megjönni, mert a ravasz esküdt a beszéd fonálát mindig csak a törökök kegyetlen s iszonyú gyilkolásaira vezette vissza.

— Annál szebb s dicsőbb lesz a győzelem — jegyzé meg a főbíró — veszszünk bár, de nevünket véres karddal kezünkben, ragyogó betűkkel írjuk a történet könyvébe.

De H—mezei sóhajtva tévé azon észrevételt, hogy az ő szelid és békes természete az ilyen véres irmodorral megbarátkozni soha sem fog.

— Hiszen — közbeszólt az esküdt — ha a tekintetes úr betudná bizonyítani azt : hogy családá végsarjadéka, akkor a törvények a felkelés kötelességétől felmentenék.

— Úgysegélyen — szólt reményt kapva H—mezei : — ultimus deficiens vagyok.

— Jól van, jól — mondá mosolyogva a főbíró, ki tudta, hogy a H—mezei család több élő tagokat számít, — ha erről a tisztí főügyésztől a hiteles bizonyítványt kiszerezheted, úgy kedved szerint a lábad itthon lógázhatod; hanem ez könnyen és szárazon nem megy, gondolom 50 aranyat kiránt a zsebedből.

Erre elkezdett H—mezei sápitani, hogy ő mily szerencsétlen s pénzetlen ember; felszámított minden fatalitást, mik a gazdaembert érhe-

tik, végre hogy ötven arany öt egészen koldusbotra juttatná

— Mi az időt itt a te panaszkod kihallgatásával nem tölthetjük — szakította meg a szolgabíró: — hallottad, s tudod mit tart a rendelet; én csak annyit teszek hozzá; szedd rendbe dolgaidd, holnap aztán a megye székhelyén kell lenned, onnan pedig rögtön tovább indulunk.

A szolgabíró tovább menni készült; de a háziúr félrevonta, esküdött mennyre földre, hogy negyven aranyánál többje nincs, azt a szolgabírónak általadja, ezért szerezze ki neki a szükséges bizonyítványt; sok rimánkodásra a szolgabíró a negyven aranyat elfogadta, H—mezeit magára, nem kis aggodalmak közt hagyván.

Innen Hegyhátra D—aki Jakabhoz, épen úgy mint H—mezeihez szállottak be; itt is az előbbi szerepet végig kellett játszaniok, míg Jakab urat a költött saját vérrel látomására birhatták. Az eljárást követett poharazás közben az esküdt emlité fel, hogy a generalis insurrectióra a fél-eszüek, tébolyodtak és bolondok nem kényszeríthetnek.

D—aki kapott az alkalmon, erősen állítá: hogy ő már régóta annyira megzavarodott, azt sem tudja mit csinál. L. Tivadar őt az e fölöli bizonyítvány kieszközlése végett a megye főorvosához utasítá. De ő a főorvossal közelebbi ismeretségben nem lévén, a szolgabírót kérte annak megszerzésére. Hosszas szóváltás után azon feltétel alatt: ha hozzá az orvos részére D—aki nyolczvan köből gabonát küld, a közbenjárást L. Tivadar elfogadta.

Harmadnapra a nyolczvan köből gabona és a negyven arany a magtárfelügyelőhöz beszállította.

tott. A két uri egyén is megkapta a kívánt bizonyítványokat.

Már egy hónap folyt le a történetek után, és még legkisebb fegyvercsörgés, vagy zaj sem támadt a két úri egyén lakta vidéken; maradt minden csendesen és békelábon; már gyanakodni kezdtek, valjon nem tette-e lúddá őket a szolgabíró, a mikor a község birája, körlevéllel kezében, hozzájuk bekopogtatott. A körlevélben a főbíró köszönetet mond járása nagylelkű adakozóinak, különösen kiemelvén H—mezeit, ki negyven arannyal, és D—akit ki nyolczvan köből gabonával járult a magtár-alapításhoz. A rászédés bizonyossága annyira kihozta mindakettőt rendes sodrából; hogyha ekkor a szolgabírót körmök közé kaparíthatják, annak minden teketória nélkül véritveszik. H—mezei, nem lévén más kire boszuját kitölthetné, nejét támadta meg, ezt annyi, s oly sok méltatlanságokkal illeté, hogy ez őt elhagyni kénytelen volt; szalma-özvegységében mint a H—mezei család végvidéka a Fülöp ágon holt el. D—aki Jakab pedig boszús bánatában felbontatá azon vermet, melyből, hogy a 80 köből gabona kiteljen, az utolsó szekeret megrakatá; káprázó szemmel bámulta annak nagy fogyatkozását, haragjában úgy kapott tarkójához, hogy kezével fejéről a kopott borsapkát leütötte, az a verembe gurult. Hogy kárt kárral ne pótoljon, előhívott cselédjeinek parancsolá a sapkakivételt; de a dohot-kapott verembe leszállani senki sem mert, maga ugrott abba, hol a dohos szag lefojtotta, mikorra onnan kihúzatott, már a kis körmét sem mozdíthatá s elholt; szomorún igazolván az orvosi bizonyítvány azon kitételét: hogy nagy jó uramnak csak ugyan nem volt helyén valamije. *D. P.*

Elismételte.

— János! gyere be — számoljunk; — monda a gazda új év előtt kocsisának: — nézzük meg, mivel tartozunk egymásnak. — Ezzel számadáshoz fog. — Ekkor meg ekkor eltöretted a rúdat, ennyi meg ennyi az ára, *ismét* a hámot ellopattad, *ismét* a lovakat tilalmasba eresztetted, *ismét* stb.

Igy elszámol vagy tiz ismétet, végre a szegény kocsisnak semmi bére sem lett. Mikor kijön, a kisbéres kérdi tőle:

— No hát mit kaptál?

— Semmit se, a ki áldotta! hiszen mind el *ismételte*.

Innen ered a mondás, ha valakinek pénzét adóságba elfogják, *elismételte*.

Igy kellett volna elkészülni.

Az x—i tanodában volt egy öreg professor, ki igen nagy lelkismerettel tanította a görög nyelvet, természetes, hogy így nagyon sok diák vitt haza a görög nyelvből szalonna-akasztót (secundát). Azonban a caniculai szünidő elteltével meg volt engedve a calculust kijavítani. Többek között egy székely fiu is elszánta magát e roppant izzasztó munkára; de kétszer próbált és még sem tudta lerázni a secundát, tehát másuton kapott ki a dolgon, — felvitt az öreg professornak két köből buzát s egy pár kövér ludat, s *ismét* censurára állott, de már most minden kérdésre megfelelt pontosan. A calculus kijavításakor fontos pofával így szólott hozzá az öreg:

— Látja domine, így kellett volna elkészülni legelőbb.

Egy házassági concursus hirdetés 1758-ban.

Mikor a svábok 1757-ben Flandriából kijöttek új telepjüket elfoglalandók az Érmellék **városában, minden sváb hozott a maga számára oldalbordát is. Történt azonban, hogy a következő 1758-dik évben egy ilyen oldalborda megúnta az új kovártélyt, s azt az ostobaságot tette, hogy hűtlenül ott hagyta az ő hausherrjét a faképnél, ő pedig elbujdosott oda, honnan vissza sem tér az ember többet ebbe a rozsz világba; természetes, hogy ez nagyon bosszantotta az új gazdát, mert hát ott volt már a sok dohány leszedve, azt fűzni kellene, az ujdonat új növényt pedig a mit krumplinak hívnak ásni kell, nagyon sok a baj a szegény gazdának, mit csináljon asszony nélkül. Még akkor nem volt telegráf, hogy azon rendelkezett volna magának egy házibútort onnan Flandriából, Kulcsár István uram pedig későbben jött ama gondolatra, hogy Nagymagyarországnak jó volna egy magyar hirlap, tehát ott sem lehetett izenni Flandriába, a postát pedig csak 1853-ban állították fel az új telepen, kereskedelmi úton sem boldogult, mert egy oda tévedt örménynél nem volt több — ez pedig azt sem tudta, eszik-e vagy iszszák azt a Flandriát. Kapta tehát magát a neugebackener Ungar, kiállott nagy vásár alkalmával a piacra a tejfeles asszonyok közé, s elkezdte hirdetni a pályázatot ilyenképen :

— Hali kent! ki mek van kurási matar asszon meg menni nákemhoz, én meg veszni felesik, én meg vat öszvet emper, enim felesik mek van halalni; én van sok csúr, nat lú, sok hász, nat tiszno, lehet emper mekenni sok krumpli, na! et, kető, három, ki mek van kurás felesik! matar asszon!

Hejh de nagy kár volt, hogy még akkor nem volt valami Frejtágs Zeitung, hogy kellett szegénynek szemtől szembe látni, mint kacagják le azok a jó matar asszonok. 1859-ben már meg van menekedve az ember ettől a kellemetlenségtől.

É. l. p.

Három félkötő Kolozsvártt.

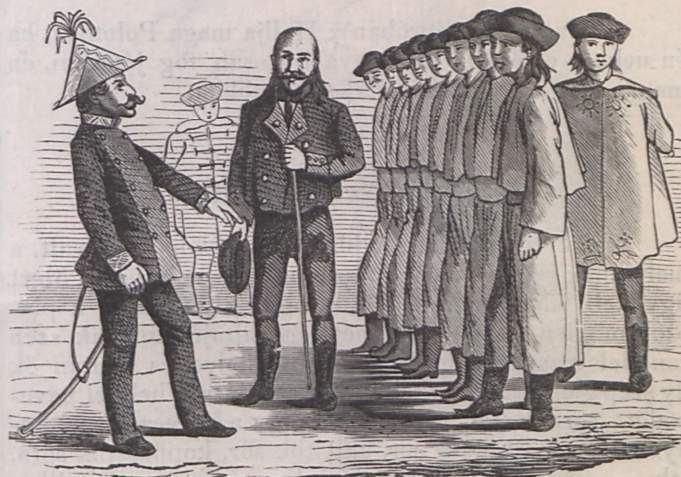
Guszli vers- és pénzköltő volt, egyszersmint azt mondá magáról és Vitusról párhuzamban, hogy Vitusnak olyan esze van, a milyennel élni lehet, neki magának csak olyan esze van, milyennel tanulni lehet. Egy kalapos legény adósa volt öt garassal. Ez adósság felvételére Kolozsvárról Brassóba gyalogolt, hol a kalaposlegény szivesen fogadta, megvendégelte és kinyilatkoztatta: hogy most nincs öt garasa. Guszli megbékült és ígérkezett, hogy máskor jön el az öt garasáért.

Vitus a patikásoktól angelika papírból generalissá öltöztetve kevélyen járt Kolozsvár utcáin. Egyszer falusi birák katonaujonzokat hoztak a szolgabíró háza elé. Vitus megjelenik, szemlét tart és kérdi:

— Kik s hovavalók vagytok?

A bíró tisztelettel felel. Vitus kemény hangon viszonoz:

— Parancsolom! hogy e derék legények tüstént szabadon bocsátassanak. Mars haza!

A bíró engedelmeskedik, a legénység elszéled. Később kérdi a szolgabíró a birákat az ujonczok iránt:

— Uram, egy generális parancsára mind eleresztettük!

Bolond Samu volt a harmadik. Ez, ha tiszta utcán egy szemétdarabot vagy afélet talált, felmarkolta és vitte a Szamosba, hol azt vízbe dobván, mondá:

— Csuka legyen belőled.

Ezt tette minden nap; néha embert is hátba ütött, rákiáltván: „Csuka legyen belőled“.

E három mákvirág legjobb barátságban élt egymással. Gyakran lehetett őket Kolozsvár közterén komoly vagy vig vitatkozásban látni.

Őszinte tanács.

Egy rettegett tanár kérde a szigorlaton egy orvosjelölttől:

— Ön látja, hogy én meghütöttem magam. Ha most ön lenne orvosom, mit tanácsolna, hogy tegyek?

— Legelőbb is megkérném tanár urat, hogy ilyenkor ne méltoztassék a szobát elhagyni.

Alapos fenyegetés.

— Hamlet (a főpróbán): Hallja maga Polonius, ha én nekem estére is ilyen gyalázatosan fog játszani, én magát még az első felvonásban megölöm.

Szappan-catastrofa.

A debreczeni piacz hajdanában olyan piacz volt, a melyiknek széles Magyarországon nem vala párja. Mert úgy kell felvennünk a dolgot, hogy akkor ezen a piaczon minden neven nevezhető és fajtájú kofának szép renddel meg volt határozva áruló helye, és miután ők ily szép glédában üldögéltek, ott ezen áruló hely el neveződött sornak, támadván aztán így a perezses sor, kenyérsütő sor, zöldség sor, sült-tök sor, koppasztók sora, stb. — e koppasztó soron árulták a szép ruczákat, libákat és malaczkokat koppasztva, négy lábú gyékény sátorok alatt, portékáikat szép tiszta patyolat-ruhával nagy fehér kosarakba betakargatva.

Ilyen volt tehát a debreczeni piacz, a mit ugyan csak azért mutattam itt rövideden fel, hogy tudhassa a nagyérdemű olvasó, hogy miután mindennek meg szokott lenni a maga sorja, úgy meg vala Debreczenben is a kofa-cziváknak is az ő sorjok.

Vala pedig éppen a koppasztók sorának hetyke áellenében vagyis a mai magyarsággal szólva vis à vis, csupa propter associationem idearum egy borbélyműhely. Ajtaja a sok réztányérral oly czifrán ki vala pitykézve mint egy rajthúzlí.

Vala pedig ezen fényes intézet akkoriban egy bizonyos Bata nevű hounpolgárnak eldisputálhatatlan birtokában — állván ő a nagy világ előtt nagyobb renomében mint érdemelhetne volna, széles bölcseségének miatta — melynek működési mezeje minimo calculo három vármegyében állott szabadon, semmi ilyes plasticai, búbájós mesterséget gyakorló vetélytárstól sem zavarva.

Bata uramnál jobban fogat húzni, eret vágni, borotválni, még egy chirurgus, még egy doctor sem tu-

dott, abban az időben, midőn t. i. ő élt. Nem egyszer történt, hogy mivel ő igen jószívű ember volt, tehát ha jó emberének húzott fogat: csupa splendabilis jószívűségből még egy másikat is kirántott ráadásul a javából.

A borbélylegényeknek ő nála volt a herbergjök. — Volt is ám mindegyikének reggeltől estig mit művelni: a habverés, borotva fenés, nyírás, érvágás, foghúzás szakadatlanul folyt — levén persze aztán ez által a terjedelmes officinában élénk gyakorlata e nemes művészetnek.

Bata uram maga egy keskeny termetű individualitásból állott: fényes ezüst sarkantyús eszímában járt, mibe molnárszinű bő magyarnadrág vala húzva, ehez hasonzinű frakkal levén elláttatva érdemes testének felső periferiája — göndör haja örökösen puderezett állapotban fedetett egy fehér filiszteus kalap által (a filczhút magyarosítva nevezetvén imígyen el Debreczenben), — a hófehér nyakkendő vitorlaszerű csokraival s a patyolat-ing fodros eleje, mindennap mint a frisen esett hó, oly fehéren libegett a haslejtőjén végződő fehér mellény előhasítékán — gömbölyü képe az ő tisztaságában fülíg borotválva, eszébe juttatá az embernek a frisen koppasztott és peccenyére sentenciázott malaczozt.

Bata uram egy szóval úgy nézett ki mindig, mintha skatulyából vették volna ki tisztán, csinosan, hanem úgy is meglimitáltak ő miatta a férfiakat a czivák, hogy csak ő rá maradt a tisztaságból az eminentia.

Áll vala pedig egykoron Bata uram műcsarnokának garádicsán, midőn merengését egy honi creol, alias cigány, zavará meg, ki kalap emelítve, rangjához illő rongyosságban szemhunyorításokkal tolmácsoltvigyorgó nyájassággal járult eleibe, mondván igen illedelmesen tekintetes jó reggelt a nemzetes úrnak.

Bata uram az üdvözlötet jó szívvvel fogadá, s éppen a mellényzsebbe nyúlt, hogy egy kis útravalót adjon a gratuláló barnának, midőn ez a legsiralmasabb óbéga-tással ily módon eredt vele beszédbe:

— Nemzetes nagy jó uram, nézze kigyelmed, hogy megnőtt a szakálam — könyörüljön rajtam, ha csak a hétköznapi borotvájával is, borotváljon meg Isten nevében kigyelmed, hogy fizessen meg érte a mindenható Jehova minden unokájának, míg ez a világ tart, még a más világon is.

— Jól van cigány — felelt Bata uram, — meg lesz a kívánságod, gyere be, mert itt az utcán nem foghatok hozzá: — s ilyes módon be is méne a cigány, szép illendőséggel sorba köszöntötte a tilógus ifurakat, s kalapját, tarisznyáját az officina ajtaja mögé rakva, Bata uram intésére egy hatalmas terjedelmű karosszékbe leereszkedett.

Bata uram jó kedvéből úgy látszott, hogy a cigányt rá akarja szedni, mert a borotvák depójában soká keresgél, mintha csakugyan a leghétköznapiabbat akarná kiválasztani; a cigány csendesen várta a törté-nendők bekövetkezését.

Kis idő mulva a beszappanozáshoz látott Bata uram, s miután már féloldalát a cigány pofájának ily módon praeparálta volna, mintha sürgős dolga miatt kellett volna mennie valahova, parancsoló hangon mondá a cigánynak: „fogd e szappant a szádba, míg vissza-

jövök;“ s azzal mint valami pudlinak a fogai közé erőszakolá a darab szappant. A szegény more engedelmeskedett, s egész pietással tartá egyenesen ülve szájában

a darab szappant, míg végre egy negyed óra múlva Bata uram ismét előtte állott s félbehagyott munkájához látott, de alig végzé működését, midőn az előbbi módon ismét a cigány fogaira bizá a szappanát — s így még harmadszor is, mindig mulatván egy-egy jó negyed órát; — hanem már harmadízben alig távozott ki Bata uram a fekete martyr elől, midőn a mi cigányunk felugrott a nagy székből, rettentő jajveszéklések közt kiabálván, hogy a szappan, a szappan lecsúszott a torkán, oda lesz, meghal! végig hengerződött a műcsarnok pádimentomán, ordítva fájdalmának nagyszerű volta miatt.

Általános rémület lepte el az ifjú tilógus úrfiakat, jobbra balra lön kapkodás — Bata uram a nagy lármára kiugrott a mellékszobából, és az iszonyú látvány miatt bátorsága minden tréfástól együtt a sarkantyús csizmaszárába szállott, s nagyszerű trémájában csak annyit tudott kiabálni az anyjuknak a belső szobába, hogy hozzon tejet, kávé, bort, pálinkát, meg mindent, mindent, mert mingyárt vége lesz a cigánynak.

Rögtön is a markába nyomott Bata uram egy fazék téjfelt a cigánynak, ki azt nagy mohóssággal kihörbölte, utána meg egy jó nagy ibrik kávé, öntött a tejfelre, azután meg egy verdung pálinkát.

Már most aztán csak könnyebbülten érzé a cigány magát, a nagy jajveszéklés is elcsendesült, egészen magához jött.

Bata uram is felzaklatott lelkét csillapultabban érezvén, a cigányt ismét a nagy székbe segíté, s a leg-lehetősb gyorsasággal illatos szappannal és rózsavízzel beszappanozá, a legfinomabb angol borotvájával megborotválta.

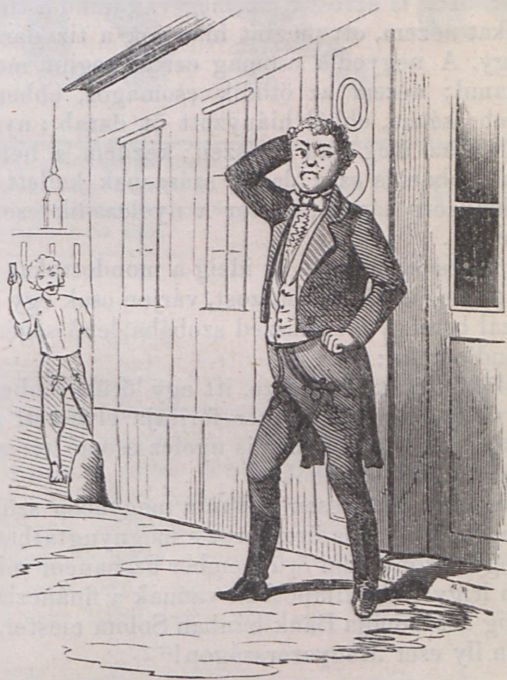
Mikor aztán így mindennel kész volt Bata uram, hogy a szappan hatását meg inkább elfojthassa, s hogy a multság is békességesen fejeződjék be, egy karika-pirosra sült fokhagymás kolbászt és egy fél fehér cipót,

de meg a mi legüdvösebb volt, egy butella jó diószegi bakarbort eleibe rakott a cigánynak, ki mindezekre nagyot sóhajtott, s mintha a szappan még csúszkálna a gyomrában, fájdalmas szemhunyorításokkal akarta észrevehetővé tenni — míg Bata uram az ujjonnan lázrohamtól rettegett, a cigányt sok szép beszéddel annyira persvadeálta, hogy az, az eleibe rakottakat csakhamar enyészet áldozatává tevé.

Bata uram propter majorem rei securitatem, utólagosan még a pulsusát is megnézte a cigánynak, s tapasztalván, hogy már az igen rendesen ver, lelkének tökéletes nyugodalmával ereszté el szomorú áldozatát, s kicsibe mult, hogy majd ő mondott tekintetes jó utat a nemzetes cigánynak.

A cigány odább állott, hanem midőn az utcza túlsó oldalán volt, a darab szappant kivette táskájából, s átkiáltott a még most is utána bámuló borbélynak :

— Bata uram : itt a sappan !

Bata uram előtt össze-vissza kékült a levegő, toporzikált mérgében, s puderes haját annyira vakarta, hogy abból a púder fellegesen szállott a levegőbe fel, tombolt, mérgeződött sokáig, hogy ily kudarcot vallott, de biz azért örök időkre rajta maradt, hogy : „Bata uram, itt a sappan!“

L. F.

Hajdan és jelen.

Hajdan a hölgy, ha a férfi nejeül kérte, imígy szólt :
— Védd meg előbb a hazát s mentsd meg a birtokodat.

Most, a hazát nem dulva veszély, ezt mondja a férjnek :

— Add el a birtokodat s végy vele rám piperét!

Sz. M.

Kakas Márton emléklapjaiból.

= A mostani szűk világban, a mi annyira szűk, hogy szinte nem bánna már az ember, ha valahol kifeszlenék, történik, hogy egy somogy megyei közigazgatási szolgabíróhoz beállít egy olyan táblabíró forma ember, meglehetősen kopott bekecsben, még inkább sáros, sarkantyús csizmákkal, s előadja a panaszát, hogy őt meglop-ták, elveszett négyezer pengő forintja.

— Kicsoda lopta meg? — kérdi a bíró.

— Hiszen, ha azt tudnám nem jönnek ide. Épen azért jövök, hogy tudják ki az urak.

— Hát adja elő, hogyan történt?

— Tegnap kihúzó az íróasztalom fiókját, a hol a bejött pénzeimet tartom; kiveszem a legfelső csomagot, melyben tíz darab ezresnek kellett lenni, számlálom: nincs benne több, csak kilencz. Kibontom a második csomagot, azok is ezresek, az meg van mind a tíz; — a harmadikat nézem, ott megint hiányzik a tíz darab ezresből egy. A negyedik csomag ezres megint meg van hiánytalanul; nézem az ötödik csomagot, ebben volt száz darab százás, ebből hiányzott öt darab: nyúlok a hatodikhoz, az meg van egészen; kezdem a hetediket számlálni, abban is száz darab százásnak kellett lenni, abból hiányzott három; akkor a nyolcadik csomagot veszem elő

A bíró csak jegyezte ez ideig a mondottakat híven, de már itt megállítá a panaszost, várjon csak egy kicsit.

Azzal bemegy a szomszéd szobába levő segédjéhez s azt mondja neki:

— Jöjjön csak ki: nézze, itt egy örült ember van, a ki azt állítja, hogy négyezer forintja elveszett s még csak 2800-at süttött ki s már is nyolcz csomó tizezer forintot húzott ki a fiókjából.

A segéd történetesen abban a megyében született, ismerte a kopott ruhás öreg urat s megnyugtathatá főnökét, hogy bizony nem örült ember az, hanem valóság-gal olyan irigylendő állapotban vannak a pénzügyei.

Pedig azt mondja Bánk bánban Solom mester, hogy „hallatlan ily eset Magyarországon!”

= Botozták a cigányt; odakiált egy betyár: „nem kár a cigányért!”

— No isen kár les te érted! hanem ast majd a varjúk mondják el fölötted!

= Valaki (a ki nagyon ráért, bizonyosan angol volt) kiszámította, hogy Európának eddigelé annyi státusadóssága van, hogy minden ma született csecsemő, abban a perczen, a melyben a világra jött, már negyvenhárom forinttal tartozik.

= A török háború alatt II. József császár a katonák közt járkálván, egyszer egy tábori tűz mellé érkezett, hol katonák ülve melegedtek, tüzet kért tőlük, míg a németek tüzfogót keresgéltek, addig egy huszár beleüti kezét a parázsba, s hamuval együtt, hogy kezét meg

ne égesse, olyan menyecskeszemű paraszt ad a császárnak, hogy szintűgy szikrázott. A császár erre bámulva mondá: „Das ist ein Mordkerl!”

= Egy lóger alkalmával egy jól becsipett magyar baka összetalálkozik a hajóhídon Pesten a regementtulajdonosával, ki is látván őt ily állapotában, minthogy magyarul jól tudott, keményen leszidta. Midőn a baka a lógerba visszakerült elbeszélte társainak mi történt vele a hídon, de nem bánom úgymond, mert *jobb szeretem, hogy magyarul megszidott, mintha németül megáldott volna.*

= „Reggeliztél-e már Jean?”

„Igenis, nagyságos uram, még az este!”

= Történt, még pedig nem a mult, hanem a jelen év szeptember havában, hogy egy, a fürdőből hazasiető előkelő család feldült. Ez azonban még nem volna az Űstökös csarnokába való, az sem, hogy a család egyik férfi tagja néma volt; de már az igen, hogy hazajövetkor a kocsis pajtásának így panasolta el ez esetet:

— Hej pajtás, feldültünk bizony mi, szidtak is ám mindnyájan, csak az a szegény néma, az nem szólt egy szót sem.

= Feljegyzésre méltó eset, hogy jelenleg Bosco itt mutogatván bűvészetét a német színházban, első előadásán, tömött színház mellett (nem *tömött közönség*, mint egy collégánk szokta írni) valami kunsztstukkot akart produkálni, melyhez négy darab huszusra lett volna szüksége a közönség részéről. De minden bűvésze daczára sem sikerült neki az összes jelen volt közönség zsebeiből *négy ezüst huszast* előbűvölni! Utóbb is kénytelen volt saját huszasait elővenni, neki még szerencsére volt egynehány: különben elmarad az előadás.

A 11-dik számbeli rébusz megfejtése.

„Űtonálló.”

R é b u s z.

